

Vastaus valtuustoaloitteeseen-Puhelinten kieltäminen oppilailta perusopetuksessa koulupäivän aikana

hyvoltk 24.08.2022 § 71
172/00.02.00/2022

Päätös	1. Varajäsen Nylund esitti jäsen Qvintuksen kannattamana, että Perusopetuslain 29§ momentin 5 mukaisesti Perussuomalaiset esittävät kaikkien koulujen järjestyssääntöihin kirjataan kohta, jossa kielletään puhelinten hallussapito koulupäivän aikana. Puheenjohtaja totesi, että asiasta käydyn keskustelun kuluessa varajäsen Nylund on tehnyt hyvinvointijohtajan ehdotuksesta poikkeavan kannatetun esityksen, joten asiasta on äänestettävä. Puheenjohtaja esitti, että tarvittava äänestys toimitetaan nimenhuutoäänestyksenä nii, että ne jotka kannattavat hyvinvointijohtajan ehdotusta äänestävät JAA ja ne jotka kannattavat varajäsen Nylundin tekemää esitystä äänestät EI. Äänestysmenettely hyväksyttiin yksimielisesti. Suoritetussa äänestyksessä annettiin 7 JAA-ääntä (Arifullen, Järvinen, Knuuttila, Riikonen, Salminen, Suutari ja Kasurinen) 2 EI-ääntä (Qvintus ja Nylund) Puheenjohtaja totesi hyvinvointilautakunnan äänin 7 vastaan 2, hyväksyneen hyvinvointijohtajan esityksen. 2. Päätösehdotus hyväksyttiin. 3. Päätösehdotus hyväksyttiin.
Esittelijä	hyvinvointijohtaja Hepo-oja, Pirjo
Päätösehdotus	Hyvinvointilautakunta päättää, että 1. perusopetuslain 36 § ja perustuslain 15 § mukaan Heinolan perusopetuksen koulujen järjestyssääntöihin ei voi kirjata kohtaa, jossa kielletään puhelinten hallussapito koulupäivän aikana. 2. opetus- ja koulutuspalvelut sitouttavat koulujen oppilaskunnat ja nuorisovaltuuston tarkastelemaan ja linjaamaan kännykän käytön toimintakulttuuria koulussa. 3. merkitsee tehdyn päätöksen tiedokseen ja laittaa sen eteenpäin kaupunginhallitukselle ja valtuuston hyväksyttäväksi.
Toimivalta	Halintosääntö 23§
Valmistelija	koulutusjohtaja Pia Helander, puh. 050 556 5934,

Valmistelu

Valtuustoaloite

Perussuomalaisen valtuustoryhmän valtuustoaloite 7.2.2022:

"Kaikkien koulujen järjestyssääntöihin kirjataan kohta, jossa kielletään puhelimen hallussapito koulupäivän aikana. Käytännön tasolla tämä toteutettaisiin niin, että jokaisella oppilaalla olisi lukollinen lokero, johon oppilas jättää puhelimen kouluun tullessaan koulupäivän ajaksi- ja josta sitten ottaa mukaansa koulusta lähtiessään."

Vastaus valtuustoaloitteeseen:

Valtuustoaloitteen toteutuksen läkisääteisyttä selvitettiin kuntaliiton, opetushallituksen ja opettajien ammattiyhdistyksen lakimiesten taholta. Lisäksi aloitteeseen vastatessa tutustuttiin laillisuusvalvojan ratkaisuihin vastaavissa tilanteissa. Kaikilta tahoilta on tullut samalainen vastaus koskien lakisääteisyttä valtuustoaloitteen mukaiseen puhelimen kieltämiseen perusopetuksessa koulupäivän aikana.

Vastausten perusteella lainsäädäntö ei mahdollista, että koulujen järjestyssääntöihin kirjataan kohta, jossa kielletään puhelimen käyttäminen koulupäivän aikana. Lisäksi ei voi määrätä, että oppilas jättää puhelimen tullessaan kouluun lukolliseen lokeroon ja hakee sen lähtiessään koulusta. Järjestyssäännöillä voidaan rajoittaa mobiililaitteiden käyttöä opetuksen aikana. Järjestyssäännöissä voidaan kieltää mobiililaitteen opetusta tai oppimista häiritsevää käyttöä oppitunnilla. Koulu voi edellyttää, että mobiililaitte on häiriötä aiheuttamattomassa tilassa opetuksen aikana. Häiriötä aiheuttamattomalla tilalla tarkoitetaan, että laite on äänettömällä sekä värinä-, valo ja muut toiminnot on asetettu pois käytöstä. Opetusta häiritsevänä voidaan kieltää myös kuvan ja äänen lähettäminen suoratoistona oppitunnilta ilman opetukseen liittyvää syytä.

Koulu voi suosittaa matkapuhelimen jättämistä koulupäivän ajaksi lokeroon, puhelinparkkiin tai reppuun, mutta oppilaalla on oikeus kieltäytyä jättämästä puhelintaan näihin. Oppilas saa itse päättää missä puhelintaan koulupäivän aikana säilyttää.

Välitunneilla mobiililaitteen käyttöä ei voida kokonaan kieltää, mutta silloinkin kiusaamiseen sekä häiritsevään tai muuhun epäasialliseen käyttöön koulun tulee puuttua. Koulu voi suosittaa, että välitunnilla liikutaan ja tehdään jotain muuta kuin käytetään mobiililaitetta.

Eduskunnan oikeusasiamiehen ratkaisut:

Eduskunnan oikeusasiamiehen ratkaisu 25.5.2018 Kollektiivinen rangaistus koulussa. <https://www.oikeusasiamies.fi/r/fi/ratkaisut/-/eoar/7166/2017>.

Ratkaisussa todetaan mm. "Totean, että perustuslain 15 §:ssä jokaiselle taattu omaisuuden suoja koskee myös oppilaiden matkapuhelimia. Kenelläkään ei ole ilman lakiin perustuvia valtuuksia oikeutta vaatia oppilasta luovuttamaan puhelimensa

hallintaa. Mobiililaitteen epäasialliseen käyttöön koulussa voidaan puuttua vain laissa säädetyillä keinoilla edellä esitetysti. Jos oppilas häiritsee opetusta tai rikkoo koulun järjestystä, eikä tilanteissa ole käytetty opetusta tai oppimista häiritseviä esineitä, voidaan oppilaan käytökseen puuttua esimerkiksi kasvatustieteiden keskeisissä. Kasvatuksellista toimenpiteistä ja kurinpitokeinoista on säädetty perusopetuslaissa tyhjentävästi. Muita kuin lakiin perustuvia keinoja ei kouluissa saa käyttää."

Eduskunnan oikeusasiamies 25.2.2020 Kännyköiden poiskerääminen koulussa <https://www.oikeusasiamies.fi/r/fi/ratkaisut/-/eoar/4941/2019> .

Ratkaisussa todetaan mm. "Katson, että koulun kirjallinen käytäntö, jonka mukaan koulupäivän aikana tapahtunut kännykän häiritsevä käyttö (kuvaus/äänitys/taltiointi), johtaa siihen, että kännykkä otetaan pois lopputunnin tai loppupäivän ajaksi ja tuodaan säilöön kansliaan, ei ole perusopetuslain mukainen. Lisäksi käytäntö, jonka mukaan kännykät ovat oppitunnin ajan koulun lokerikossa, voi olla ongelmallinen, mikäli se johtaa sellaiseen virheelliseen menettelyyn, jossa kännykkä otetaan koulun haltuun vastoin oppilaan tahtoa. Pidän siten sivistystoimialan tulkintaa koulun ohjeiden lainmukaisuudesta virheellisenä."

Opetus- ja koulutuspalvelujen vastaus valtuustoaloitteeseen on, että ennakkotapauksien ja kolmen eri lakimiehen samankaltaisen näkemyksen perusteella perusopetuksen kouluissa ei voi perustuslakiin ja perusopetuslakiin vedoten järjestysääntöihin kirjata kohtaa, jossa kielletään puhelinten hallussapito koulupäivän aikana.

Perusopetuksen koulujen oppilaskunnat ja nuorisovaltuusto kuitenkin sitoutetaan tarkastelemaan ja linjaamaan yhdessä kännykänkäytön toimintakulttuurin muutosta koulussa. Oppilaslähtöinen osallistava toimintatapa sitouttaa oppilaita muutokseen ja on toimintatapana vaikuttava.

Esityslistan liitteenä on Perussuomalaisten valtuustoryhmän valtuustoaloite 7.2.2022.

Jatkokäsittely

Kaupunginhallitus